

označuje italški okus med drobnimi najdbami vrsta izrednih umetniških vrednot iz lararija v Nagydéma. Izvrstno izdelana je sama statua lara z ugajenimi detajli, po čemer lahko sklepamo, da ni serijske izdelave, ampak iz ene boljših italških delavnic.

V nasprotju z omenjenimi najdbami dokazuje v Ajki leta 1950 odkrito svetišče Herakla obstoj lokalnih klesarskih delavnic. Poleg dveh oltarjev so izkopali Heraklejevo statuo s surovo obdelanim trupom in skrbno oblikovanimi potezami obraza. Karakteristično oblikovana glava je omogočila datacijo, saj ima Herakles poteze cesarja Komoda.

Knjižica je izšla kot vodič po muzeju v založbi osrednjega biroja za propagando muzejev ter predstavlja tako zelo posrečeno obliko dejavnosti in širjenja zanimanja za muzeje med javnostjo in tujci. Vodnik je izšel v nemščini, kar mu daje širše obeležje. Ob tem bi želeli, da bi se tudi naša tovrstna dejavnost, ki jo je uvedla Mladinska knjiga s spomeniški vodniki, nadaljevala.

Peter Petru

Numizmatični vestnik. Glasilo Numizmatičnega društva Slovenije v Ljubljani 3, 1960.

Prav je, da razširimo naše strokovne poglede tudi na numizmatiko, kajti z novo številko je stopil Numizmatični vestnik na pota, ki jih mora naša historio-grafija in spomeniško varstvo ne le beležiti, marveč pozdraviti, ker zajema specialno področje arheologije in kasnejših zgodovinskih obdobij, ki bi ga sami le težko registrirali. Redakcija glasila pod vodstvom E. Pegana je namreč prvič v naši zgodovini pristopila sistematično k delu in začela objavljati poleg tematsko zaključenih razprav in sestavkov tudi sprotna poročila o novih numizmatičnih najdbah na področju Slovenije. S tem pa zajema svojstveno in specialno področje, ki mu doslej v naši spomeniški praksi nismo posvečali pozornosti v večji meri. Končni rezultat takega delovanja bo topografska obdelava celotnega numizmatičnega gradiva posameznih zgodovinskih epoh in bo koristno predvsem za popolno in znanstveno precizirano umevanje naselbinske zgodovine.

V prvem članku objavlja E. Pegan Del najdbe rimskih sestercev z otoka Visa, kjer nakazuje historično zelo zanimive rešitve in poglede v zvezi z vdorom Kvadov in Markomanov ter reakcijo na ta nenadejan napad v provinci Dalmaciji. Naslednji sestavek A. Jeločnika govori o Najdbi kasnorimskih novcev iz Jereke pri Bohinju, ki jo je pri sondažnih raziskovanjih odkril kustos A. Valič. Zanimiva najdba se zaključuje z zgodovinskim letom bitke pri *Castra* (Ajdovščina) — 393 in se hkrati navezuje na sočasne najdbe iz Bohinja in Ciganske jame pri Naklem ter Vrbe oziroma Begunj na Gorenjskem.

Članek pod naslovom Numizmatične zablode obravnava vprašanja pristnosti multiple Claudija II.; prav tako je za nas zanimiv sestavek A. Pogačnika Vprašanje ohranjenosti, ker navaja avtor tri stopnje, v katere moremo postaviti numizmatične najdbe. Prav zato je članek širše zanimiv, ker prinaša nove poglede na stanje numizmatičnih predmetov, ki je, gledano s širšega aspekta, zanimiv tudi pri ugotavljanju stanja in valorizacije ter stopnje ohranjenosti ostalih predmetov naše najstarejše zapuščine. Zaključni razpravi E. Pegana sta posvečeni razstavi Razvoj denarja in korekturam v članku Jugoslavenski kovani novac.

Posebej pa nas veseli na novo vpeljana rubrika — Numizmatične najdbe, ker se ta dejavnost, po tematiki ostro specificirana, doslej ni pojavljala v strokovnih revijah in bi jo tudi težko priključili obstoječim glasilom, ki z numizmatiko zvečine nimajo širših stičišč. Prav presenetljivo je število strokovno neoporečno obdelanega gradiva s 25 najdišč iz naše republike. Pri tem so nekatera najdišča zastopana z vrsto novcev. Kolikor lahko na prvi pogled sklepamo, sta najbolj zanimiva oba solida v tej zbirki, in sicer prvi z gradbišča osnovne šole v Gregorčičevi ulici v Ljubljani, drugi pa iz Sv. Lovrenca nad Polhovim Gradcem. Prav tako je za tipološko analizo zlatega nakita izredno pomembna že podana časovna opredelitev groba 19 v Ribnici pri Brežicah.

Poročilo o novih najdbah sledijo ocene, omemba novih zamenjanih strokovnih časopisov in obvestila.